

da bode na Goriškem se gledalo, da pride toliko Slovencev mej porotnike, da bodo slovenske zatožence sodili porotniki, ki slovenski znajo, da ne bode treba tolmačev, a storil pa menda ni ničesa odločnega. Tudi vlada ničesa ne stori, da bi prisilila goriški in tržaški magistrat in druge oblasti na Primorskem, da bi spoštovale narodno enakopravnost. Le povsod se vidi, da tudi sedanji vladi nedostaja dobre volje, pripomoči ustavnim določbam do prave veljave. Zato pa moramo reči, da smo zgubili že mnogo zaupanja, katerega smo sprva imeli v Badenijevo vlado.

Politični pregled.

Državni zbor se je sešel v soboto. V prvi seji so poslanci storili obljubo in sicer Slovenci v slovenščini. Predsedoval je tej seji najstarejši poslanec Proskowetz. V ponedeljek se je otvoril državni zbor s prestolnim govorom. V njem se napovedujejo mnogobrojne predloge zlasti socialnega in narodnogospodarskega značaja. Obeta se, da bode vlada tudi skrbela za povzdigo omike. Posebno se pa pozivlja na domoljubje poslancev, naj hitro rešijo predloge, ki se tičejo razmer z Ogersko. Prestolni govor pa ne omeni niti besedice o tem, kako misli vladati sedanja vlada, konservativno ali liberalno. Grof Badeni še menda sam ni prav na jasnem. Končno se izraža v prestolnem govoru nada, da se posreči mirno urediti stvari na Jutrovem. — V torek so češki in hrvaški poslanci s posebno izjavo zavarovali svoje zgodovinske pravice. To je pa razdražilo češke socialiste, ki so ugovarjali, da se vedno vlačijo stari pargameni na dan. Vsa država naj se preustroji po potrebah novejšega časa. Mladočehi so seveda zavračali socialistične napade na češko pravo. Hudo so socialisti govorili tudi pri predlogu, da naj se izpusti zaprti gališki poslanec Šajer. Dašinski je rekel, da se bodo socialisti maščevali za kri, ki je tekla pri volitvah v Galiciji. Pri volitvah je v Galiciji 8 ljudi ubitih, več pa ranjenih.

Jugoslovanski klub se najbrž ne oživi ali vsaj v tem obsegu ne, kakor je bilo pričakovati. Naša katoliška stranka ne mara za tak klub, kateremu bi bila podlaga narodnost. Pred volitvami gospodje niso hoteli tega naravnost povedati, ker so se vendar le bali, da bi jih, potem narod ne volil. Sedaj, ko so voljeni, pa lahko odločneje pokažejo svojo barvo.

Preziranje Čehov. — Sedanji pravosodni minister grof Gleispach kaj rad imenuje nemške uradnike. Praško nad-sodišče je razdeljeno v nemški in češki senat. V nemški senat se ne imenuje noben Čeh, da celo noben Nemec, ki češki zna. V češki senat pa zlasti sedanji pravosodni minister imenuje skoro same za silo češčine veščje Nemce. Tako je v češkem senatu že skoro polovica Nemcev. Na ta način pač vlada ne more pridobiti zaupanja Čehov. Če bodo Čehi v opoziciji v novi zbornici, bode tega mnogo kriv pravosodni minister Gleispach.

Šleški Poljaki zahtevajo od svojega poslanca Swiežega, naj z vso odločnostjo zahteva, da se poljski gimnaziji v Tešinu prizna pravica javnosti. Ko bi pa pri drugih poljskih poslancih ne našel dovolj podpore, naj pa nikar ne vstopi v poljski klub.

Schönererjeva izvolitev. — Berolinska „Deutsche Zeitung“ je nenavadno vesela, da je voljen Schönerer v avstrijski državni zbor. Schönerer je prvi v Avstriji razvil svoj nemškonarodni program. On je nemškonaroden in nič družega. V Nemčiji se morajo veseliti uspeha tega moža. Schönererjanci zahtevajo tesno zvezo Avstrije z Nemčijo. Schönerer in njegovi

pristaši se drže načela. Jezik in rod sta naravna meja državam. To je pač precej jasno povedano. Schönererjanci hočejo, da nemški del Avstrije pride pod Nemčijo. Seveda Nemci se povsod ne drže tako strogo narodnega načela, ker bi se sicer sami morali odreči Poznanjski. — Vsekako je pomenljivo za avstrijske razmere, da se slišijo taki glasovi in da prihajajo na površje možje Schönererjevega mišljenja. S tem je očitno, da velik del avstrijskih Nemcev hrepeni po tem, da pride pod Nemčijo.

Nemčija. — Minole dni so v Nemčiji z največjim sijajem praznovali 100letnico rojstva cesarja Viljema I. združitelja sedanje velike Nemčije. Cesar je izdal manifest na vojsko in je ustanovil spominsko svetinjo. Nemški listi seveda so peli slavo Viljemu I., nikakor pa niso mogli storiti tega avstrijski zlasti slovanski, spominjajoči se predobro udarcev iz leta 1866., prizadetih Avstriji od Nemčije ravno pod vladanjem Viljema I. — Državni zbor je s 179 proti 49 glasovom vsprejel predlog liberalne stranke, da naj se izplačujejo poslancem dijete. Bo li ta predlog vsprejel tudi zvezni svet, ni gotovo. Ta predlog se je od leta 1871. že v desetič stavil in vsprejel v zbornici, a dosedaj še ni našel milosti pri zveznem svetu.

Italija. — Završile so se splošne volitve v parlament. Vlada je dobila še večjo in sigurnejšo večino, kakor jo je imela v prejšnjem parlamentu. Italija bo torej z naprejem svoj politični voz tirala po starem tiru. Značilno iz teh volitev je, da je bivši ministerski predsednik Crispi, v katerem se je razkrilo toliko sleparij, zopet voljen v parlament. To kaže kolika korumpiranost vlada v Italiji. Ne gledajo na značaj in čistost poslanca, le kdor več da, ta je pravi.

Kreta. — Blokado, katero so velevlasti izvršile, nima dosedaj nikakega posebnega vspeha. Grški poveljnik Vassos, ki je v sredini otoka s svojo vojsko, se dosedaj še prav dobro počuti. Glede pomirjenja, otoka so se velevlasti nekako pogodile. Da tudi mornarici ne bo treba v pristaniščih po suhem službe opravljati, so nekatere velevlasti mej temi tudi Avstro-ogerska poslale na Kreto po nekaj oddelkov vojakov. — Grška se sedaj za Kreto ne briga toliko, ker je poveljnik Vassos z vsem preskrbljen za najmanj 5 mesecev. Pripravlja se pa tem bolj na morebitno vojsko s Turško in zbira ob turški meji vojaške moči. — Ministerski predsednik grški je izjavil deputaciji poslancev, da vztraja na prvotnem stališču in misli le, da naj bi se uvela na Kreti taka oblast kakor ona v Bosni in Hercegovini. — Grška ima na turški meji 42.000 vojakov, Turška pa 46.000. Vendar zagotavlja turška vlada, da ne bo nikoli pričela vojske. Pripravljena pa mora biti za vsak slučaj, ker ne ve kaj namerava Grška. — Grška vlada je poslala poslanikom velevlasti noto, v kateri se protestuje proti blokadi Krete. V tej noti se v prvi vrsti naglašja, da je sedaj nemogoč dovoz živil na Kreto, da krečansko prebivalstvo dobiva svoj živež največ od zunaj in si torej smatra grška vlada za nujno dolžnost, z ozirom na vezi, ki jo vežejo s tem prebivalstvom, apelovati na človekoljubno čustvo velevlastij. — Da je Grška na vse pripravljena, kaže tudi to, da je prestolonaslednik sam odpotoval k armadi v Tesalijo in prevzel poveljstvo. — Velevlasti prete Grški in Turški z ultimatummom, če namreč ne odzoveta svojih čet z otoka Krete. Zapretiti hočejo obema vladama, da se vporabijo nasproti obema državama najstrožja sredstva v dosego tega namena. Turčija je baje pripravljena vse storiti, kar velevlasti zahtevajo, le Grška mora pričeti. Ker pa vstraja pri svojem začetem koraku, se ne ve kaj pride.